

Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

► **B**

NÕUKOGU RAAMOTSUS,
13. juuni 2002,
terrorismivastase võitluse kohta
(2002/475/JSK)
(EÜT L 164, 22.6.2002, lk 3)

Muudetud:

Euroopa Liidu Teataja

► **M1**

Nõukogu raamotsus 2008/919/JSK, 28. november 2008

nr	lehekülg	kuupäev
L 330	21	9.12.2008

NÕUKOGU RAAMOTSUS,

13. juuni 2002,

terrorismivastase võitluse kohta

(2002/475/JSK)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 29, artikli 31 punkti e ja artikli 34 lõike 2 punkti b,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liit põhineb sellistel üldistel väärtustel nagu inimväärlikus, vabadus, võrdsus ja solidaarsus ning inimõiguste ja põhi-vabaduste austamine. Liit põhineb demokraatia ja õigusriigi põhi-mõtetel, mis on ühised kõikidele liikmesriikidele.
- (2) Terrorism kujutab endast üht nende põhimõtete kõige tõsisemat rikkumist. Nõukogu mitteametlikul 14. oktoobri 1995. aasta kohtumisel vastuvõetud La Gomera deklaratsioonis kinnitati, et terrorism on oht demokraatialle, inimõiguste vabale kasutamisele ning majanduslikule ja sotsiaalsele arengule.
- (3) Kõik liikmesriigid või osa nendest on mitme terrorismiga seotud konventsiooni osalised. Euroopa Nõukogu 27. jaanuari 1977. aasta konventsioonis terrorismi tõkestamise kohta ei käsitleta terroriakte poliitiliste õigusrikkumistena või poliitiliste õigusrik-kumistega seotud õigusrikkumistena või poliitiliselt motiveeritud õigusrikkumistena. Ühinenud Rahvaste Organisatsioon on 15. detsembril 1997. aastal vastu võtnud konventsiooni terroristlike pommirünnakute tõkestamiseks ja 9. detsembril 1999. aastal konventsiooni terrorismi rahastamise tõkestamiseks. Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis peetakse läbirääkimisi ülemaailmse terrorismivastase konventsiooni eelnõu üle.
- (4) Euroopa Liidu tasandil võttis nõukogu 3. detsembril 1998. aastal vastu nõukogu ja komisjoni tegevuskava optimaalsete meetmete kohta Amsterdami lepingu vabadusel, turvalisusel ja õigusel raja-neva ala loomist käsitlevate sätete rakendamiseks. ⁽³⁾ Lisaks tuleks arvesse võtta nõukogu 20. septembri 2001. aasta otsuseid ning erakorralise Euroopa Ülemkogu 21. septembri 2001. aasta tegevuskava terrorismivastase võitluse kohta. Terrorismile viidati 15. ja 16. oktoobril 1999 Tampere kokku tulnud Euroopa Ülem-kogu otsustes ning 19. ja 20. juunil 2000 Santa Maria da Feiras kokku tulnud Euroopa Ülemkogu otsustes. Seda nimetati ka nõukogule ja Euroopa Parlamendile saadetud komisjoni teatises, mis käsitleb tulemustabeli ajakohastamist iga poole aasta järel, et kontrollida Euroopa Liidus vabadusel, turvalisusel ja õigusel raja-neva ala loomisel saavutatud edu (2000. aasta teine pool). Lisaks võttis Euroopa Parlament 5. septembril 2001. aastal vastu soovitu-se, mis käsitleb Euroopa Liidu osa terrorismivastases võitluses. Tuleks ka meenutada, et 30. juulil 1996 toetasid Pariisis kohtunud juhtivad tööstusriigid (G7) ja Venemaa kahtkümmend viit terro-rismivastase võitluse meetet.
- (5) Euroopa Liit on vastu võtnud hulga terrorismi ja organiseeritud kuritegevust mõjutavaid erimeetmeid, nagu nõukogu 3. detsembri 1998. aasta otsus, millega antakse Europolile korraldus tegelda terroristliku tegevuse käigus toimepandud või tõenäoliselt toime-

⁽¹⁾ EÜT C 332 E, 27.11.2001, lk 300.

⁽²⁾ Arvamus on esitatud 6. veebruaril 2002 (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata).

⁽³⁾ EÜT C 19, 23.1.1999, lk 1.

▼B

pandavate kuritegudega, mis on suunatud isikute elu, tervise, isikuvabaduse või vara vastu; ⁽¹⁾ nõukogu 15. oktoobri 1996. aasta ühismeede 96/610/JSK, mis käsitleb Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise terrorismivastase koostöö hõlbustamiseks ettenähtud terrorismivastase eripädevuse ja -oskuste ning eriteadmiste registri loomist ja haldamist; ⁽²⁾ nõukogu 29. juuni 1998. aasta ühismeede 98/428/JSK Euroopa kohtute võrgu moodustamise kohta ⁽³⁾ terrorismiga seotud õigusrikkumiste valdkonnas, eriti selle artikkel 2; nõukogu 21. detsembri 1998. aasta ühismeede 98/733/JSK, millega Euroopa Liidu liikmesriikides tunnistatakse kuriteoks kuulumine kuritegelikku ühendusse, ⁽⁴⁾ ja nõukogu 9. detsembri 1999. aasta soovitus koostöö kohta terrorirühmituste rahastamise vastases võitluses ⁽⁵⁾.

- (6) Liikmesriikidel tuleks vastastikku ühtlustada terroriaktide, sealhulgas terrorirühmitusi hõlmavate terroriaktide mõiste. Lisaks tuleks selliseid õigusrikkumisi toime pannud või nende eest vastutavatele füüsilistele ja juriidilistele isikutele ette näha karistused ja sanktsioonid, mis vastavad selliste õigusrikkumiste raskusele.
- (7) Tuleks kehtestada kohtualluvuse reeglid, et tagada terroriaktide tõhus uurimine.
- (8) Terroriaktide ohvrid on kaitsetud ja seetõttu on nendega seoses vaja erimeetmeid.
- (9) Kui liikmesriigid ei suuda kavandatud meetme eesmärgi ühepoolset edukalt saavutada ja kui neid eesmärgi saab mõlemapoolsuse vajaduse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit meetmed vastu võtta subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt. Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev raamotsus nimeetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (10) Käesolevas raamlepingus austatakse põhiõigusi, mis on tagatud inimõiguste ja põhivabaduste kaitse Euroopa konventsiooniga ning tulenevad liikmesriikide ühesugustest riigiõiguslikest tavadeist ja ühenduse õiguse põhimõtetest. Liit järgib Euroopa Liidu lepingu artikli 6 lõikes 2 tunnustatud ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, eriti selle VI peatükis arvesse võetud põhimõtteid. Käesolevat raamlepingut ei või mingil juhul tõlgendada nii, nagu püütaks sellega vähendada või piirata selliseid põhiõigusi või -vabadusi nagu streigiõigus, ühinemis- või kogunemisvabadus ning sõnavabadus, kaasa arvatud igapäevane õigus luua oma huvide kaitseks ametühinguid ja nendega ühineda ning sellega seotud õigus meelt avaldada.
- (11) Käesoleva raamlepinguga ei reguleerita rahvusvahelise humanitaarõigusega hõlmatud relvajõudude tegevust relvastatud konfliktide ajal, sest nende suhtes kohaldatakse rahvusvahelise humanitaarõiguse tingimusi, ega riigi relvajõudude tegevust nende teenistuskohustuste täitmisel, sest nende suhtes kohaldatakse muid rahvusvahelise õiguse eeskirju,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA RAAMOTSUSE:

Artikkel 1

Terroriaktid ning põhiõigused ja aluspõhimõtted

1. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et punktides a–i nimetatud siseriikliku õigusega õigusrikkumistena määratletud

⁽¹⁾ EÜT C 26, 30.1.1999, lk 22.

⁽²⁾ EÜT L 273, 25.10.1996, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 191, 7.7.1998, lk 4.

⁽⁴⁾ EÜT L 351, 29.12.1998, lk 1.

⁽⁵⁾ EÜT C 373, 23.12.1999, lk 1.

▼B

tahtlikke tegusid, mis oma laadi või seose tõttu võivad tõsiselt kahjustada mõnd riiki või rahvusvahelist organisatsiooni, käsitataks terroriaktidena, kui nende eesmärk on:

- tõsiselt hirmutada elanikkonda või
- sundida valitsust või rahvusvahelist organisatsiooni põhjendamatult mõnda tegu toime panema või sellest hoiduma või
- tõsiselt tasakaalust välja viia või hävitada mõne riigi või rahvusvahelise organisatsiooni poliitiline, põhiseaduslik,

majanduslik või ühiskondlik kord:

- a) rünnakud inimelu vastu, mis võivad põhjustada surma;
- b) rünnakud isiku kehalise puutumatuse vastu;
- c) inimrööv või pantvangi võtmine;
- d) riikliku või avaliku rajatise, veosüsteemi, infrastruktuurirajatise, infosüsteem kaasa arvatud, mandrilavale kinnitatud aluse, avaliku koha või eraomandi tõsine kahjustamine, mis võib ohustada inimelu või põhjustada suurt majanduslikku kahju;
- e) õhusõiduki, laeva või mõne muu ühis- või kaubaveovahendi ebaseaduslik hõivamine;
- f) relvade, lõhkeainete või tuuma-, bio- või keemiarelvade valmistamine, valduses hoidmine, omandamine, vedu, tarnimine või kasutamine, samuti bio- ja keemiarelvadega seotud teadus- ja arendustöö;
- g) ohtlike ainete vabastamine või tulekahjude, plahvatuste või üleujutuste põhjustamine, kui see ohustab inimelu;
- h) vee, elektri või mõne muu tähtsa loodusvaraga varustamise häirimine või katkestamine, kui see ohustab inimelu;
- i) mõne punktides a–h loetletud teo toimepanekuga ähvardamine.

2. Käesolev raamotsus ei mõjuta kohustust austada põhiõigusi ja õiguse aluspõhimõtteid, mis on kirja pandud Euroopa Liidu lepingu artiklis 6.

Artikkel 2

Terrorirühmitusega seotud õigusrikkumised

1. Käesolevas raamotsuses on „terrorirühmitus” rohkem kui kahest isikust koosnev struktuuriline ühendus, mis on aja jooksul välja kujunenud ja mis tegutseb terroriaktide toimepanekuks kooskõlastatult. „Struktuuriline ühendus” on ühendus, mis ei ole moodustatud õigusrikkumise vahetuks toimepanekuks juhuslikult ja mille liikmete rollid ei pruugi olla vormiliselt määratletud, liikmesuse järjepidevus kindlaks määratud ega struktuur välja arendatud.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et järgmised tahtlikud teod on karistatavad:

- a) terrorirühmituse juhtimine;
- b) terrorirühmituse tegevuses osalemine, sealhulgas teabe või ainete vahenditega varustamine või selle rühmituse tegevuse mis tahes viisil rahastamise teel, olles teadlik asjaolust, et selline osalemine aitab kaasa rühmituse kuritegudele.

▼ **M1***Artikkel 3***Terroristliku tegevusega seotud õigusrikkumised**

1. Käesolevas raamotsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - a) „avalik üleskutse panna toime terroriakt” – avalikkusele suunatud sõnumi levitamine või muul viisil kättesaadavaks tegemine kavatsusega õhutada artikli 1 lõike 1 punktides a–h loetletud õigusrikkumiste toimepanemisele, kui selline terroriakte otseselt või kaudselt toetav tegevus tekitab ohu, et võidakse toime panna üks või mitu sellist õigusrikkumist;
 - b) „värbamine terroristlikel eesmärkidel” – teise isiku agiteerimine artikli 1 lõike 1 punktides a–h või artikli 2 lõikes 2 loetletud õigusrikkumiste toimepanemisele;
 - c) „väljaõpe terroristlikel eesmärkidel” – lõhkeainete, tulirelvade või teiste relvade või mürgiste või ohtlike ainete valmistamise või kasutamise õpetamine või muude erimeetodite või tehnikate õpetamine, et panna toime ühte artikli 1 lõike 1 punktides a–h loetletud õigusrikkumistest, teades, et neid oskusi kavatakse kasutada nimetatud eesmärgil.
2. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et terroristliku tegevusega seotud õigusrikkumised hõlmaksid järgmisi tahtlikke tegusid:
 - a) avalik üleskutse panna toime terroriakt;
 - b) värbamine terroristlikel eesmärkidel;
 - c) väljaõpe terroristlikel eesmärkidel;
 - d) rõõvimine artikli 1 lõikes 1 loetletud õigusrikkumiste toimepanemiseks;
 - e) väljapressimine artikli 1 lõikes 1 loetletud õigusrikkumiste toimepanemiseks;
 - f) valede haldusdokumentide koostamine artikli 1 lõike 1 punktides a–h ja artikli 2 lõike 2 punktis b loetletud õigusrikkumiste toimepanemiseks.
3. Lõikes 2 sätestatud tegu on karistatav olenemata sellest, kas terroriakt ka tegelikult toime pandi.

*Artikkel 4***Õigusrikkumisele kaasaaitamine või sellele kihutamine, üleskutsumine ning selle katse**

1. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et tagada artikli 1 lõikes 1 ning artiklis 2 või 3 nimetatud õigusrikkumisele kaasaaitamise või sellele kihutamise muutmine karistatavaks.
2. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et tagada artikli 1 lõikes 1, artiklis 2 või artikli 3 lõike 2 punktides d–f nimetatud õigusrikkumisele üleskutsumise muutmine karistatavaks.
3. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et artikli 1 lõikes 1 ja artikli 3 lõike 2 punktides d–f nimetatud õigusrikkumise katse, välja arvatud artikli 1 lõike 1 punktis f nimetatud valduses hoidmine ja artikli 1 lõike 1 punktis i nimetatud õigusrikkumine, muudetakse karistatavaks.
4. Iga liikmesriik võib otsustada võtta vajalikke meetmeid tagamaks, et artikli 3 lõike 2 punktides b ja c nimetatud õigusrikkumise katse muudetakse karistatavaks.

▼B

*Artikkel 5***Karistused**

1. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et artiklites 1—4 nimetatud õigusrikkumiste eest karistatakse tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate kriminaalkaristustega, mis võivad hõlmata õigusrikkumise toimepanija väljaandmist.
2. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et artikli 1 lõikes 1 nimetatud terroriaktid ja artiklis 4 nimetatud õigusrikkumised, kui need on seotud terroriaktidega, oleksid karistatavad vabadusekaotusega, mis on karmim kui siseriikliku õigusega sätestatav vabadusekaotus selliste õigusrikkumiste puhul artikli 1 lõikes 1 eeldatud erikavatsuse puudumisel, välja arvatud juhul, kui sätestatav karistus on juba siseriikliku õiguse kohane maksimaalne karistus.
3. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et artiklis 2 loetletud õigusrikkumised oleksid karistatavad vabadusekaotusega, mille maksimaalpikkus on vähemalt viisteist aastat artikli 2 lõike 2 punktis a nimetatud õigusrikkumiste puhul ja vähemalt kaheksa aastat artikli 2 lõike 2 punktis b loetletud õigusrikkumiste puhul. Kui artikli 2 lõike 2 punktis a nimetatud õigusrikkumine viitab üksnes artikli 1 lõike 1 punktis i nimetatud teole, on maksimaalne karistus vähemalt kaheksa aastat.

*Artikkel 6***Eriasjaolud**

Iga liikmesriik võib võtta vajalikke meetmeid tagamaks, et artiklis 5 nimetatud karistusi võib vähendada, kui teo toimepanija:

- a) loobub terroristlikust tegevusest ja
- b) annab haldus- või kohtuorganitele teavet, mida nad muul viisil ei saaks, aidates neil:
 - i) õigusrikkumise mõju vältida või leevendada;
 - ii) teisi teo toimepanijaid kindlaks teha või vastutusele võtta;
 - iii) tõendeid leida või
 - iv) vältida järgmisi artiklites 1—4 nimetatud õigusrikkumisi.

*Artikkel 7***Juriidiliste isikute vastutus**

1. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et juriidilisi isikuid saab võtta vastutusele artiklites 1—4 nimetatud mis tahes õigusrikkumiste eest, mille on nende kasuks toime pannud iseseisvalt või juriidilise isiku organi liikmena tegutsenud isik, kes on juriidilise isiku juures juhtival kohal, mis põhineb:
 - a) õigusel esindada seda juriidilist isikut;
 - b) õigusel teha otsuseid selle juriidilise isiku nimel;
 - c) õigusel kontrollida juriidilist isikut.
2. Lisaks lõikes 1 sätestatud juhtudele võtavad kõik liikmesriigid vajalikke meetmeid tagamaks, et juriidilisi isikuid saab võtta vastutusele, kui lõikes 1 nimetatud isiku puuduliku järelevalve või kontrolli tagajärjel on osutunud võimalikuks, et juriidilise isiku alluvuses olev isik on pannud selle juriidilise isiku kasuks toime artiklites 1—4 nimetatud õigusrikkumise.
3. Juriidilise isiku vastutus vastavalt lõigetele 1 ja 2 ei välista kriminaalmenetlust füüsiliste isikute suhtes, kes on osalenud artiklites 1—4

▼B

nimetatud õigusrikkumise toimepanemises toimepanija, kaasaitaja või kihutajana.

*Artikkel 8***Juriidiliste isikute karistused**

Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et vastavalt artiklile 7 vastutusele võetud juriidilist isikut karistatakse tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistustega, kaasa arvatud kriminaalõiguslike ja muude trahvidega ning muude võimalike karistustega, näiteks:

- a) riiklike toetuste või riikliku abi saamise õigusest ilmajätmine;
- b) ajutine või alaline äritegevuse keeld;
- c) kohtuliku järelevalve alla võtmine;
- d) sundlõpetamine;
- e) õigusrikkumise toimepanekul kasutatud asutuste ajutine või alaline sulgemine.

*Artikkel 9***Jurisdiksioon ja süüdistuse esitamine**

1. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et kehtestada oma jurisdiktsioon artiklites 1—4 nimetatud õigusrikkumiste üle, kui:

- a) õigusrikkumine on tervikuna või osaliselt toime pandud selle riigi territooriumil; iga liikmesriik võib oma jurisdiktsiooni laiendada, kui õigusrikkumine pannakse toime liikmesriigi territooriumil;
- b) õigusrikkumine on toime pandud tema lipu all sõitval laeval või seal registreeritud õhusõidukis;
- c) õigusrikkumise toimepanija on selle liikmesriigi kodanik või elanik;
- d) õigusrikkumine pannakse toime tema territooriumil asuva juriidilise isiku kasuks;
- e) õigusrikkumine pannakse toime kõnealuse liikmesriigi institutsioonide või elanikkonna vastu või Euroopa Liidu institutsiooni või Euroopa Ühenduse asutamislepingu või Euroopa Liidu lepingu kohaselt asutatud organi vastu, mis asub selles liikmesriigis.

2. Kui õigusrikkumine kuulub enama kui ühe liikmesriigi jurisdiktsiooni alla ja kui üks neist suudab nõuetekohaselt süüdistuse esitada samade faktide alusel, teevad kõnealused liikmesriigid koostööd otsustamiseks, kes neist esitab õigusrikkumise toimepanijale süüdistuse, et koondada menetlus võimaluse korral ühte liikmesriiki. Selleks võivad liikmesriigid kasutada Euroopa Liidus loodud mis tahes organit või mehhanismi, et hõlbustada õigusasutuste koostööd ja nende tegevuse koordineerimist. Arvesse võetakse järgmisi tegureid allpool esitatud järjekorras:

- tegemist peab olema selle liikmesriigiga, mille territooriumil tegu on toime pandud,
- tegemist peab olema selle liikmesriigiga, mille kodanik või elanik teo täideviija on,
- tegemist peab olema liikmesriigiga, kust ohvrid pärit on,
- tegemist peab olema selle liikmesriigiga, mille territooriumil teo täideviija on leitud.

3. Lisaks võtab iga liikmesriik vajalikke meetmeid, et kehtestada oma jurisdiktsioon artiklites 1—4 nimetatud õigusrikkumiste üle juhtudel, kui

▼B

ta keeldub sellises õigusrikkumises kahtlustatava või süüdimõistatud isiku üle- või väljaandmisest teisele liikmesriigile või kolmandale riigile.

4. Iga liikmesriik tagab, et tema jurisdiktsioon hõlmab juhtumeid, mille puhul artiklites 2 ja 4 nimetatud mis tahes õigusrikkumine on tervikuna või osaliselt toime pandud tema territooriumil olenemata sellest, kus terrorirühmitus peamiselt asub või kuritegevusega tegeleb.

5. Käesolev artikkel ei välista jurisdiktsiooni teostamist kriminaalalajades siseriiklike õigusaktide kohaselt.

*Artikkel 10***Ohvrite kaitse ja abistamine**

1. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva raamotsusega hõlmatud õigusrikkumiste uurimine või nende suhtes süüdistuse esitamine ei sõltu õigusrikkumise ohvri tunnistusest või süüdistusest vähemalt sel juhul, kui teod on toime pandud liikmesriigi territooriumil.

2. Lisaks nõukogu 15. märtsi 2001. aasta raamotsusele 2001/220/JSK ohvrite seisundi kohta kriminaalmenetluses ⁽¹⁾ võtab iga liikmesriik vajaduse korral kõik võimalikud meetmed, et tagada asjakohane abi ohvrite perekondadele.

*Artikkel 11***Rakendamine ja aruanded**

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva raamotsuse järgimiseks vajalikud meetmed 31. detsembriks 2002.

2. Liikmesriigid edastavad 31. detsembriks 2002 nõukogu peasekretariaadile ja komisjonile sätete teksti, millega võetakse siseriiklikku õigusse üle käesolevast raamotsusest tulenevad kohustused. Selle teabe põhjal koostatud aruande ja komisjoni aruande alusel hindab nõukogu 31. detsembriks 2003, kas liikmesriigid on võtnud käesoleva raamotsuse järgimiseks vajalikud meetmed.

3. Komisjoni aruandes täpsustatakse eelkõige, kas artikli 5 lõikes 2 nimetatud kohustus on üle võetud liikmesriikide kriminaalõigusesse.

*Artikkel 12***Territoriaalne kohaldatavus**

Käesolevat raamotsust kohaldatakse Gibaltari suhtes.

*Artikkel 13***Jõustumine**

Käesolev raamotsus jõustub *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise päeval.

⁽¹⁾ EÜT L 82, 22.3.2001, lk 1.